

Несе върху насъ слѣдъ една безпристрастна анкета, която да открие истината, която да посочи виновниците на погрома на България. Тая истина трѣбва да блѣсне, тия виновници трѣбва да се намѣрятъ, за да знае българскиятъ народъ, кому той дължи тоя позоръ, слѣдъ оная слава, това ограбване, слѣдъ ония придобивки, за да земе мѣрки и за бждещето. И да се приеме дори, че българскиятъ народъ, въ своето великодушие, ще хвърли булото на забвение върху виновниците, това було по никой начинъ не трѣбва да се хвърля и върху недостатъците въ нашия държавенъ строй, непълнотите на нашето законодателство, недостатъци и непълноти, които праватъ възможни „прѣстѣпни безумия“ като онова на 16 юни.

И тоя въпросъ има такова капитално значение за съдбините на българския народъ, че азъ вѣрвамъ, какво бихъ обидилъ и най-вѣрлия измежду нашите противници въ настоящето Народно Събрание, ако бѣхъ рекълъ, че като е дигналъ рѣка за анкетата, той я е дигналъ съ нѣкоя друга цѣль освѣнъ съ оная, да направи невъзможно въ бждещето катастрофи като ланшната, която сполѣтъ тѣй незаслужено България. Вѣроятно много отъ гласувачите за анкетата сж вѣрвали, че тя ще докаже, какво „прѣстѣпното безумие“ на 16 юни е незаконна рожба на първото наше коалиционно министерство, или недоносче на второто. Но всички, въ това съмъ убѣденъ, ще желаятъ, щото тая анкета да изтъкне факти, които да упътятъ нашето законодателство къмъ мѣрките, необходими за отстранение всѣкакви попѣлзновения за да се атакуватъ съюзници или съсѣди безъ рѣшение на отговорното правителство, безъ вота на суверенното Народно Събрание. Не е ли позорно, наистина, единъ Наполеонъ III, въ своята абсолютна монархия, да иска съгласие и кредитъ отъ своето законодателно тѣло за войната противъ Германия въ 1870 г., а въ демократическа България да се атакуватъ нашите съсѣди безъ съгласието на кабинета, безъ свѣрхсмѣтни кредити, каквито Народното ни Събрание бѣ гласувало за мобилизацията на 17 септември 1912 год.? И между многото задачи на нашето бждеще не трѣбва ли да стои на първо мѣсто оная, да се направатъ невъзможни подобни опропастителни прѣстѣпления?